

Streszczenie rozprawy doktorskiej:

## **„Prawa społeczne dziecka w polskim porządku prawnym”**

Prezentowana rozprawa doktorska dotyczy praw społecznych dzieci, w angielskojęzycznych publikacjach określanych również jako prawa społeczne i ekonomiczne dzieci lub prawa społeczno-ekonomiczne dzieci. Pomimo zainteresowania naukowego zarówno prawami społecznymi jak i prawami dzieci, temat praw społecznych dzieci w polskojęzycznej literaturze przedmiotu pozostaje stosunkowo pomijany obszarem badań. Celem niniejszej dysertacji jest ukazanie dziecka jako podmiotu praw społecznych oraz omówienie zagadnień dotyczących gwarancji wybranych praw społecznych dzieci, związanych z ich harmonijnym rozwojem, obowiązujących w polskim porządku prawnym.

Prawa społeczne to te prawa, uznane w prawie międzynarodowym i krajowym, które chronią ludzką godność, wolność i dobrostan, pozwalają na wszechstronny duchowy oraz fizyczny rozwój osoby ludzkiej. Do podstawowych praw społecznych można zaliczyć prawo do ochrony zdrowia, prawo do nauki, prawo do pracy i sprawiedliwych warunków zatrudnienia, prawo do zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej, prawo do godnych warunków życia i prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym. Polska ma obowiązek respektować, gwarantować oraz zapewniać realizację wymienionych praw, które zostały uregulowane w wielu dokumentach prawnych, stanowiących część polskiego porządku prawnego. W niniejszej dysertacji została podjęta próba udowodnienia, że polski porządek prawny określa i chroni prawa społeczne dziecka, jednak biorąc pod uwagę dynamikę zmian zachodzących w społeczeństwie i gospodarce, obecne uregulowania wymagają rewizji oraz rozważenia wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych, które zapewnią pełniejsze urzeczywistnienie praw społecznych dziecka.

Dysertacja składa się ze wstępu, czterech rozdziałów podzielonych na szczegółowe podrozdziały, zakończenia oraz bibliografii. Rozdział pierwszy rozprawy omawia miejsce praw społecznych w katalogu praw człowieka, porusza zagadnienia podmiotowości prawnej dziecka oraz przedstawia prawa społeczne, które są najbardziej istotne ze względu na rozwój dziecka. Odnosi się również do zależności pomiędzy prawami społecznymi i polityką społeczną, a także przybliża instytucje powołane do ochrony praw dziecka oraz analizuje źródła prawa zawierające regulacje praw społecznych dziecka w Polsce. Rozdziały drugi, trzeci i czwarty przedstawiają

wybrane prawa społeczne dziecka: prawo do ochrony zdrowia, prawo do godnych warunków życia i prawo do nauki. W odniesieniu do poszczególnych praw społecznych, podane rozdziały wyjaśniają najważniejsze pojęcia z nimi związane, ukazują działania Unii Europejskiej dotyczące omawianych kwestii oraz rozpatrują, w jaki sposób prawa do ochrony zdrowia, godnych warunków życia i nauki są uregulowane przez prawo polskie. We wskazanych rozdziałach zostały również przedstawione propozycje rozwiązań, których wprowadzenie warto byłoby rozważyć. Zakończenie dysertacji zawiera finalne wnioski dotyczące obecnie obowiązujących unormowań oraz sugestie co do zmian w regulacjach odnoszących się do analizowanych praw społecznych dziecka.

Rozprawa bada akty prawne zawierające regulacje praw społecznych dziecka oraz odnosi się do wybranych orzeczeń krajowych i międzynarodowych sądów i trybunałów, które zostały podjęte w sprawach związanych z gwarancjami omawianych praw. Dysertacja opiera się również na reprezentatywnej literaturze przedmiotu oraz dodatkowo przedstawia raporty i dane statystyczne, aby ukazać wiarygodne informacje na temat efektywności prawnych gwarancji omawianych praw społecznych.

W niniejszej pracy zostały poruszone zagadnienia, które nie były dotychczas wspólnie rozważane, włączając w to wyodrębnienie praw społecznych dziecka oraz ukazanie jego wyjątkowego miejsca w społeczeństwie, a także podkreślenie zależności pomiędzy polityką społeczną a prawami społecznymi. Prezentowana rozprawa doktorska wnosi wkład do istniejących nauk prawnych w obszarze praw społecznych i praw dzieci, a także teorii prawnych oraz politycznych, z nowego punktu widzenia. Przedstawione zagadnienia nie wyczerpują materii praw społecznych dziecka, gdyż zakres problematyki jest zbyt szeroki, jednak wskazują kierunek dalszych potencjalnych badań.